

Katowice, dnia 20 września 2024 r.

INFORMACJA Nr 44/2024/EW

w sprawie wypadku zbiorowego, (11 wypadków powodujących czasową niezdolność do pracy), zaistniałego w dniu 4 września 2024 r. o godzinie 21³⁵, w następstwie wstrząsu górotworu o energii $8 \times 10^5 \text{ J}$, w PGG S.A. Oddział KWK Staszic - Wujek ruch Murcki - Staszic w Katowicach.

Wypadek zaistniał w rejonie ściany 21/510/S, eksploatowanej w pierwszej (przyspagowej) i drugiej (środkowej) warstwie pokładu 510 w polu S na poziomie 900 m, pod zrobami wyeksploatowanej trzeciej (przystropowej) i częściowo drugiej warstwy tego pokładu. Pierwsza i druga warstwa pokładu 510, o łącznej grubości od 3,6 m do 6,4 m i nachyleniu od 4° do 5° , zaliczona została do IV kategorii zagrożenia metanowego, I stopnia zagrożenia tapaniami, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego oraz I stopnia zagrożenia wodnego. Ściana 21/510/S prowadzona była pomiędzy Upadową 21/510/S, a Upadową 21-bis/510/S systemem poprzecznym z zawalaniem stropu i przewietrzana systemem na „U”. Upadowe te likwidowano za postępem ściany. W Upadowej 21/510/S, którą doprowadzano powietrze do ściany 21/510/S, zabudowano urządzenia do odstawy urobku i transportu materiałów. W tym wyrobisku wyznaczono odcinek ograniczonego ruchu ludzi od miejsca jego likwidacji do 40 m przed frontem ściany 21/510/S.

Ściana 21/510/S wyposażona była w przenośnik zgrzeblowy typu Rybnik 1100, kombajn ścianowy typu KSW-1500EU1/3300V AC oraz sumarycznie w 100 sekcji obudowy zmechanizowanej typu BW 26/46 POz/S i BW 26/46 POz. Wzmocnienie obudowy skrzyżowania ściany 21/510/S z Upadową 21/510/S stanowiła obudowa zmechanizowana chodnikowa typu Hennlich-20/43-CH, a skrzyżowania z Upadową 21-bis/510/S sekcja liniowa obudowy zmechanizowanej typu BW 26/46 POz. Urobek ze ściany transportowany był na zabudowany w Upadowej 21/510/S przenośnik zgrzeblowy typu FSL-10 i dalej przenośnikami taśmowymi.

Do dnia 4 września 2024 r. ścianą 21/510/S uzyskano średni postęp około 149 m, a do linii zakończenia jej biegu pozostało około 539 m.

W dniu tym na zmianie rozpoczynającej się o godzinie 18⁰⁰ zaplanowano urabianie w ścianie 21/510/S, do której sztygar zmianowy oddziału G-2 skierował 30 pracowników, wśród których 14 skierowanych zostało do ściany oraz 7 do Upadowej 21/510/S, w tym: 2 do obsługi przenośników, 3 do transportu elementów po skróceniu trasy przenośnika taśmowego i 2 do pobierki spągu. Do tego wyrobiska skierowano także elektromontera oddziału MEUD1 i dwóch ślusarzy oddziału MMUD1. W rejonie ściany przebywał również kontrolujący roboty nadsztygar górniczy.

Około godziny 19⁴⁵ rozpoczęto urabianie. Podczas urabiania w ścianie 21/510/S o godzinie 21³⁵ nastąpił samoistny wstrząs górotworu o energii $8 \times 10^5 \text{ J}$, którego

epicentrum zlokalizowano w zrobach ściany 21/510/S około 80 m za jej frontem i 40 m na północ od śladu zlikwidowanego odcinka Upadowej 21/510/S. W wyniku wstrząsu obrażeń doznało 11 pracowników zatrudnionych w Upadowej 21/510/S w tym nadsztygar górniczy. Dziesięciu poszkodowanych wyszło z zagrożonego rejonu o własnych siłach z pomocą pozostałych pracowników, a jeden uskarżający się na ból prawej nogi został wytransportowany na noszach przez zastęp ratowników. Po wyjeździe na powierzchnię, w punkcie opatrunkowym, u poszkodowanych lekarz stwierdził stłuczenia, rany tłuczone, otarcia naskórka oraz u jednego poszkodowanego podejrzenie złamania prawej nogi. Poszkodowanych pracowników przetransportowano do szpitali. W wyniku wstrząsu w Upadowej 21/510/S, na odcinku około 100 m przed frontem ściany 21/510/S wystąpiły skutki w postaci: zsuwów w zamkach obudowy chodnikowej do około 0,2 m, wybicia 25 stojaków stalowych i drewnianych stanowiących wzmocnienie obudowy na odcinku 40 m przed frontem ściany, wypiętrzenia spągu na wysokość do 1,0 m. Wstrząs nie spowodował utraty funkcjonalności Upadowej 21/510/S, a minimalna wysokość wyrobiska wynosiła 3,0 m i szerokość 5,4 m.

W związku z zaistniałym wypadkiem nie prowadzono akcji ratowniczej.

Według wstępnych ustaleń:

- **przyczyną wstrząsu było** samoistne wyładowanie energii sprężystej, skumulowanej w górotworze,
- **przyczyną wypadku było** oddziaływanie skutków wstrząsu o energii $8 \times 10^5 \text{ J}$ na pracowników zatrudnionych w Upadowej 21/510/S w pokładzie 510 w polu S na poziomie 900 m.

W związku z zaistniałym zdarzeniem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach wydał decyzje, w których:

1. Wstrzymał ruch zakładu górniczego w części dotyczącej eksploatacji pokładu 510 warstwa I i II ścianą 21/510/S, w polu „S”, do czasu:
 - przeprowadzenia oględzin rejonu ściany 21/510/S, w pokładzie 510 w polu „S”, na poziomie 900 m,
 - usunięcia skutków zaistniałego wstrząsu,
 - dokonania ponownego odbioru maszyn urządzeń i instalacji zabudowanych w Upadowej 21/510/S, w sposób i na zasadach ustalonych przez kierownika ruchu zakładu górniczego.
2. Nakazał:
 - a. roboty związane z usuwaniem skutków wstrząsu zaistniałego w dniu 4 września 2024 r., w rejonie ściany 21/510/S warstwa I i II w pokładzie 510 na poziomie 900 m, prowadzić w oparciu o szczegółowe ustalenia kierownika ruchu zakładu górniczego, zaopiniowane pozytywnie przez zespół ds. zagrożeń naturalnych, w składzie poszerzonym o specjalistów ds. ruchu zakładu górniczego, w dziedzinach adekwatnych do występujących zagrożeń,
 - b. zweryfikować „Projekt techniczny eksploatacji I i II warstwy pokładu 510, ścianą 21/510/S w polu „S” na poziomie 900 m w Kopalni Węgla Kamiennego Staszic-Wujek Ruch Murcki-Staszic” w zakresie

stosowanych metod oceny stanu zagrożenia tąpniętami oraz środków profilaktyki zagrożeń naturalnych, z uwzględnieniem konieczności:

- cyklicznego wykonywania aktywnej profilaktyki zagrożenia tąpniętami w rejonie ściany 21/501/S w pokładzie 510 warstwa I i II,
 - wyznaczenia strefy szczególnego zagrożenia tąpniętami w upadowej 21/510/S utrzymywanej przed postępującym frontem ściany 21/510/S w pokładzie 510 warstwa I i II,
 - maksymalnego ograniczenia ilości pracowników zatrudnianych w rejonie ściany 21/510/S w pokładzie 510 warstwa I i II, w tym mogących przebywać w wyznaczonych strefach szczególnego zagrożenia tąpniętami,
- c. uzyskać pozytywną opinię zespołu do spraw zagrożeń naturalnych w składzie poszerzonym o specjalistów do spraw ruchu zakładów górniczych w dziedzinach adekwatnych do występujących zagrożeń, dotyczącą założeń zweryfikowanego „Projektu technicznego eksploatacji I i II warstwy pokładu 510, ścianą 21/510/S w polu „S” na poziomie 900 m w Kopalni Węgla Kamiennego Staszic-Wujek Ruch Murcki-Staszic”.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Katowicach.